

svoyo smrt. Žalost in obupanje je velikansko. Več oseb je iz strahu zblaznelo. Napravili so velikanski grob, v katerega so položili mrljice, ki se jih večidel ne more več izpoznati. Mrljičom manjkajo glave, noge ali roke. Po celem mestu veje mrljiški duh.

Vulkan Etna (Italija) je pričel zopet ogenj bluvati. Lava se vlija v treh 400 m širokih rekah iz gore. Več vasi je v veliki nevarnosti. Ljudstvo je zelo prestrašeno. Po pokrajini pada tudi dež pepela in kamenjev. Tudi potresne sunke se čuti.

Telegrami.

Menelik — umrl.

Dunaj, 30. Iz Adena poročajo, da je abesinski kralj Menelik umrl. Prestol je zasedel naslednik Lidj Jeassu.

Ogrski požar.

Ökörilö, 30. Pri velikem požaru v Ökörilö je zgorelo skupaj 340 oseb (glej „Po svetu“).

Železniška nesreča.

Mühlheim, 30. (Nemčija). Tukaj je trčil brzdovlak v neki vojaški vlak. 40 oseb (večinoma vojakov) je bilo ubitih.

Smrt v valovih.

Petersburg, 30. Na Čeremenec-jezeru se je zgodila velika nesreča. Cigani so šli čez zmrznjeno jezero. Led se je udrl in 50 oseb je utonilo.

10 milijonov poneveril.

Na Francoskem se je zgodil zopet velikanski škandal. Sodnijsko določeni upravitelj Henri Duez je bil aretiran in zaprt. Kakor znano, so v a Francoskem večji del kloštre razpustili. Duez je a je imel premoženje raznih kloštrov za državo

Der Pariser Liquidator Duez,
d. 10 Millionen Fr. unterschlug.

evzeti. Zdaj pa se je izvedelo, da je Duez poneveril, za se več kot 10 milijonov frankov. Napravil je denar večinoma na borzi, na kateri nesrečno spekuliral. Ko so ga aretirali, našli pri njemu le še 12.000 frankov.

Grah.

Spisal oskrbnik Joh. Flucher.

Nasad-graha na polju se zelo izplača. En ožer (1600 m) da 20 met. centov zelenega soročja. Od nasada pa do žetve traja natanko en mesec; torej se grah lahko dvakrat sadi. Anridela se torej lahko 35 do 40 met. centov oralu. To se odda 100 kil po 22 kron, kar iz 700 do 800 kron. Torej na vsak način lep e shodek! Za nasad je potrebna dobra, čista ne-mlja. Preje koruza ali krompir. Čas sajenja l začetka aprila naprej. Potrebne se semena o do 45 kil pri oralu. To seme da fabrika yria, Liebenau pri Gradcu, štacija Puntigam ioti obračunu pri oddaji graha okroglo 70 v-urjev pri kili. Nasadi se z mašino za setev ruze v 60 centimetih širokih vrstah. Kadar rastline 10 cm. visoke, se dela s „čavo“ (ehäundelt.) Pri 20 cm. visokosti se nakopiči ngehäufelt) in do 30 cm. v drugi vrsti, da se stline malo drugo proti drugi pritise; s tem oprimejo in dobijo naravno oporo. S tem je tudi vso kulturno delo do žetve dokončano. Žetvi mora ostrože skoraj izraščeno trnje piju. Ali preveč zrelo ne sme zrnje biti; to je pozna na tem, da luščina še ni počena. Pre-oglo zrel grah ne more fabrika rabiti. Pred že-odri tjo se lahko tja vzorce pošilja. Žetev se (pri

nas) izvrši od 10. ure dopoldne do poštnega vlaka popoldne ob 5. uri; tedaj se grah odpošlje. Zavije se grah v korbah ali najceneje v starih izmitih in suhih cementnih sodih, ki držijo 45 do 80 kil. Ena oseba žanje v zgoraj omenjenem času 30 do 35 kil. Vsak sod mora imeti znamenje ali črko ter številko. Plačilo se dobi po vsaki pošiljati.

V Ormožu, koncem marca l. 1910.

Sadno drevje, kinč posestva.

Spisal Alojzij Križanec, Vel. Ned.

Ko stopimo prijaznega poletnega dne v železniški vagon ter se peljemo nekoliko izpred domačega ognjišča, švigajo nam nehotne naše oči v prekrasni svet ter z neko nadnaravno radostjo se oziramo skozi okna v vlak, zlasti v tistih krajih, kjer nas še niso noge nosile. Kate-remu izmed dragih stanovskih tovarišev se v takem položaju ne bi sicer razveselilo, ako zagleda krasno polje, ki je vse vprek pravilno in lepo obdelano? Tistemu, odkrito rečeno, kateri se za svoj stan ne zanima. In sadno drevje, ki je vse v ravni črti vsajeno črez griče, dasi-ravno večkrat precej strme in dolince je tamošnjemu posestniku pravi raj.

Da, da, polje s sadnim drevjem obsajeno, je ne-kaka diploma, kod iskaz vrliga gospodarja, ki se zanima in žrtvuje za svoj stan in svoje potomce, ne pa kakega sebičneža, kateri misli da je vse v gospodarstvu storjeno, ako kateri stotak prihrani, svojim potomcem pa zapušča neobdelana zemljišča.

Bodi mi na tem mestu dovoljeno se zahvaliti za stavljeni predlog go-poda sotovariša Andreja Drofenig, ki je izposloval na občnem zboru kmetijske družbe, da je slavnj deželni odbor pred dvema letoma izdal v obeh jezikih letak, s pomočjo strokovnjaških sotrudnikov, ravnatelja g. A. Stiglerja in potovalnega učitelja g. F. Gor-ričana, kako se naj pravilno vsajajo drevesa. Te letake dobi vsak kmetovalec pri svoji kmetijski podružnici in v slučaju zanimanja posestnikov o sadjereji se naprosi potovalni učitelj za predavanje.

Da je to velepomembna reč, nam spričuje, da mnogo kmetovalcev vsaja svoja drevesa v iste jame, kjer je prej staro drevo rastlo, ni čuda, ako slabo uspeva drevo, ko so tuje korenine na poti; drugi spet zelo globoko vsadi in ko prične rasti, mu usahnejo glavne korenine in drevo ostane šibko ker se mora z zgorejšnjimi novimi koreni-nami samo oskrbeti. Kmetovalec pa zatrjuje da drevje noče rasti ker ni zemlja in lega za njega. Ali vse to je prazno. Oglejmo si po naravi samo od sebe vzgojeno drevo. Le to se je se svojim semenom v kaki živi meji ali „zgraji“, ali v kakem grmu, pa tudi na prostem plitvo vsadilo, zatem uspevalo in v kratkem času se je močno razrastlo ter zadušilo grm. Ali ni to jasen dokaz glede rasti, ko se samo po naravi vzgoji. Kmetovalec pa sadi rajši vrbo, topole, posebno pa akacijo, ki ne služi za drugo kot za kurjavo, k večjemu daje nekoliko paše, prahu in smole za čebelo medtem pa te oškoduje-jejo veliko več na rasti trave in drugih koristnih zeljš, tako, da ni vredno ako ga pustimo prirasti. Dragi, ne bi li tam rastlo in večjega pridelka dalo sadno drevo, ki je ob enem kinč in lepota, pa tudi lep kapital dotičnega posestva iz katerega se tekom kratkega časa za-morejo lepe obresti jemati? In ali ni tako posestvo tudi mnogo več vredno? Dragi sotovariš, imej torej v časti ta dar božji, sadno drevo, spoštuj prednika ki je zasadil tebi v korist in istega ki svojim potomcem zasajuje. Res srečen posestnik, kateri poseduje mnogo sadnega drevja, ki mu daje v dobrih letih več dohodkov kakor celo ostalo posestvo. Zato pa opusti akacijo, vrbe, topole in druge enake, pospešuj pa in vsadi drevo, ga skrbno ob-delaj hvaležno ti bo!

Dr. Albert Gessmann.

Tukaj podamo sliko enega najbrezobzirnejših voditeljev klerikalizma na Dunaju in sploh na Avstrijskem. Dr. Albert Gessmann je splezal na ramenah pokojnega Luegerja do višočine. Bil je minister in zdaj se splošno govori, da namerava

Dr. Alb. Gessmann

postati naslednik Luegerja. Ali vsled svojega fa-natizma si je pridobil mnogo sovražnikov. Gess-manna postavimo lahko v eno vrsto z najhujšimi sovražniki naprednega ljudstva. Zato je njegovo ime označba politične teme, katero pa bo de iz-obraženo ljudstvo gotovo premagalo.

Gospodarske.

Staro rž rabi za setev le tedaj, ko res ne moreš dobiti nove v bližini, kajti če tako rž poseješ, seme po nepotrebnem zavržeš. Rž ostane namreč le malo časa kaljiva in že v drugem letu starosti izkazali le malo zrn. Pšenica pa ohrani kaljivost dalj časa in če je bilo seme popolnoma zrelo in pravilno hranjeno, rabiš jo lahko za setev, če je dve ali celo tri in štiri leta stara. Seveda dobiš iz semena tolikaj šibkejše rastline, čim starejša je. Iz takega zrnja zraste šibka slama, a zrnja je razmeroma več.

Na kakšno razdalje je saditi sadno drevje?

Jablane in hruške naj se vsade na vrtu po 8, v sadovnjakih, na polju, ob cestah in po travnikih po 10 m na-razen. Češnje po 8—10 m. Češplje in slive po 6 m. Orehe po 15—20 m.

Listnica uredništva in upravnistva.

L.: Obljubljeni popis nasilstev fajmoštra Ogrizeka prinesemo v kratkem. Pozabljeno ni nič! In odpuščeno tudi ne! Take lumparije morajo na dan priti. — **K.:** Žalostno in vendar resnično! Župnik Sušnik v Črešnjec-ju je bil zaradi zapeljavanja h krivem pričevanju na več mesecev ječe obsojen. Da ga klerikalni listi vkljub temu zagovarjajo, je razumljivo. Ali da ga duhovska oblast pusti pred oltar stopiti, to je žalostno. Sveti Liguorij! — **Trbovlje:** Oslovski glas ne gre v nebesa. So ljudje, ki se celo svojih zločinov bahajo! Roševa šola! — **Ptuj:** Dr. Brumen vidi zelo slabo; kadar hoče drugega udariti, lopne sam sebe po nosu. V tožbah proti meni je revež še vedno propadel. — **Ptuj 2.** Poznam dotičnega prilizenega farčka, ki se dela za sv. Alojzija, čeprav bi mu lahko cele romane dokazal. Čez 7 let pride vse prav. To je cela farška inkvizicija, katere se pa da-nes le še tretjerazrednice bojijo. **A. Z.:** Ako bi hoteli zaračunjenje za g. dr. W. prevzeti, postavili bi Vam mesto 20 le 10 izvodov v račun i. s. K. 22 50 do konca t. l. — **Več dopisov:** Malenkostne, osebne zadeve ne moremo objaviti. »Štajerc« ni taka klepetulja kakor prvaški listi!

Proti zaprtju, nastajajočem po črevesnem kataru, na katerem boleha mnogokrat staro in mlado, se pa uporablja naravna „Franc Jožef-ova“ grenčica v bolnišnicah v količinah okolo 150 g. Ta splahne želodec brez ščipanja, jezik se očisti in pojavi se živahna slast do jedi, ne da bi se želodec količkaj nadlegoval. Znanstvena poročila V. medicinskega oddelka c. k. splošne bolnice na Du-naju izpričujejo nadalje:

„Franc Jožef-ova“ grenčica se je oddajala znova vsakih štiri do pet dni in se je pozneje moglo tudi z manjšimi količinami doseči iste učinke.“

Loterijske številke.

Gradec, dne 19. marca: 64, 90, 41, 66, 65.
Trst, dne 24. marca: 44, 47, 90, 69, 37.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik po-jasnil, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega priprav-ljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrhtega poceni. Ni boljšega zajutka za mlado in staro.